

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ
της 5ης Οκτωβρίου 2000 *

Στην υπόθεση C-337/98,

Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τον M. Nolin, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον C. Gómez de la Cruz, μέλος της ίδιας υπηρεσίας, Centre Wagner, Kirchberg,

προσφεύγουσα,

κατά

Γαλλικής Δημοκρατίας, εκπροσωπούμενης από τις K. Rispal-Bellanger, υποδιευθύντρια της υπηρεσίας διεθνούς οικονομικού δικαίου και κοινοτικού δικαίου στη διεύθυνση νομικών υποθέσεων του Υπουργείου Εξωτερικών, και τον A. Viéville-Bréville, chargé de mission στην ίδια διεύθυνση, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο την Πρεσβεία της Γαλλίας, 8 B, boulevard Joseph II,

καθής,

που έχει ως αντικείμενο προσφυγή με την οποία ζητείται να αναγνωρισθεί ότι η Γαλλική Δημοκρατία, με την απόφαση της 22ας Νοεμβρίου 1996 με την οποία ανατέθηκε στην εταιρία Matra-Transport η σύμβαση της συνολικής εκτελέσεως του σχεδίου κατασκευής ελαφρού μετρό στην αστική περιοχή της Rennes, παρέβη τις

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

υποχρεώσεις που υπέχει από την οδηγία 93/38/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 1993, περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των τηλεπικοινωνιών (ΕΕ L 199, σ. 84), και ειδικότερα των άρθρων της 4, παράγραφος 2, και 20, παράγραφος 2, στοιχείο γ',

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

συγκείμενο από τους G. C. Rodríguez Iglesias, Πρόεδρο, J. C. Moitinho de Almeida και L. Sevón, προέδρους τμήματος, P. J. G. Kapteyn, J.-P. Puissochet, P. Jann, H. Ragnemalm, M. Wathelet και B. Σκουρή (εισηγητή), δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: F. G. Jacobs

γραμματέας: D. Louterman-Hubeau, κύρια υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έκθεση ακροατηρίου,

αφού άκουσε τις αγορεύσεις των διαδίκων κατά τη συνεδρίαση της 2ας Φεβρουαρίου 2000, κατά την οποία η Επιτροπή εκπροσωπήθηκε από τον M. Nolin και η Γαλλική Δημοκρατία από τον J.-F. Dobelle, υποδιευθυντή στη διεύθυνση νομικών υποθέσεων του Υπουργείου Εξωτερικών και την K. Rispal-Bellanger,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 23ης Μαρτίου 2000,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 14 Σεπτεμβρίου 1998, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων άσκησε προσφυγή, δυνάμει του άρθρου 169 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρου 226 ΕΚ), ζητώντας να αναγνωρισθεί ότι η Γαλλική Δημοκρατία, με την απόφαση της 22ας Νοεμβρίου 1996 με την οποία ανατέθηκε στην εταιρία Matra-Transport (στο εξής: Matra) η σύμβαση της συνολικής εκτελέσεως του σχεδίου κατασκευής ελαφρού μετρό στην αστική περιοχή της Rennes, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από την οδηγία 93/38/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 1993, περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των τηλεπικοινωνιών (ΕΕ L 199, σ. 84), και ειδικότερα των άρθρων της 4, παράγραφος 2, και 20, παράγραφος 2, στοιχείο γ'.

Νομικό πλαίσιο

Η κοινοτική κανονιστική ρύθμιση

Η οδηγία 93/38

- 2 Το άρθρο 4, παράγραφοι 1 και 2, της οδηγίας 93/38 προβλέπει:

«1. Για τη σύναψη συμβάσεων προμηθειών, έργων και υπηρεσιών ή την οργάνωση διαγωνισμών μελετών, οι αναθέτοντες φορείς εφαρμόζουν τις διαδικασίες που είναι προσαρμοσμένες στις διατάξεις της παρούσας οδηγίας.

2. Οι αναθέτοντες φορείς μεριμνούν ώστε να μην γίνονται διακρίσεις μεταξύ προμηθευτών, εργοληπτών, ή παρεχόντων υπηρεσίες.»

3 Κατά το άρθρο 20, παράγραφος 2, στοιχείο γ, της οδηγίας 93/38:

«Οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να χρησιμοποιήσουν διαδικασία χωρίς προηγούμενη προκήρυξη διαγωνισμού στις ακόλουθες περιπτώσεις:

(...)

γ) όταν, για λόγους τεχνικής ή καλλιτεχνικής ιδιομορφίας ή για λόγους που αφορούν την προστασία δικαιωμάτων αποκλειστικότητας, η εκτέλεση της σύμβασης μπορεί να ανατεθεί μόνο σε συγκεκριμένο προμηθευτή, εργολήπτη ή παρέχοντα υπηρεσία.»

4 Το άρθρο 45, παράγραφοι 1 και 3, της οδηγίας 93/38 ορίζει:

«1. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν τα αναγκαία μέτρα για να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία και τα εφαρμόζουν το αργότερο την 1η Ιουλίου 1994 (...).

2. (...)

3. Η οδηγία 90/531/ΕΟΚ δεν παράγει πλέον αποτελέσματα από την ημερομηνία θέσης σε εφαρμογή της παρούσας οδηγίας από τα κράτη μέλη και αυτό υπό την επιφύλαξη των υποχρεώσεων των κρατών μελών όσον αφορά τις προθεσμίες που αναφέρονται στο άρθρο 37 της εν λόγω οδηγίας.»

Η οδηγία 90/531/ΕΟΚ

- 5 Εκτός από ορισμένες διαφορές ως προς τη διατύπωση, οι διατάξεις της οδηγίας 90/531/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 17ης Σεπτεμβρίου 1990, σχετικά με τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των τηλεπικοινωνιών (ΕΕ L 297, σ. 1), περί της αρχής της απαγορεύσεως των διακρίσεων μεταξύ προμηθευτών ή εργοληπτών (άρθρο 4) και των περιπτώσεων κατά τις οποίες επιτρέπεται να χρησιμοποιηθεί διαδικασία χωρίς προηγούμενη προκήρυξη διαγωνισμού (άρθρο 15) είχαν το ίδιο περιεχόμενο με τις αντίστοιχες διατάξεις της οδηγίας 93/38, που παρατίθενται στις σκέψεις 2 και 3 της παρούσας αποφάσεως.
- 6 Το άρθρο 37, παράγραφοι 1 και 2, της οδηγίας 90/531 προβλέπει:

«1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία το αργότερο έως την 1η Ιουλίου 1992. Πληροφορούν δε αμέσως την Επιτροπή σχετικά.

2. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέψουν ότι τα αναφερόμενα στην παράγραφο 1 μέτρα εφαρμόζονται από την 1η Ιανουαρίου 1993.

(...)

Η εθνική κανονιστική ρύθμιση

7 Το άρθρο 104, II, του κώδικα δημοσίων συμβάσεων έχει ως εξής:

«Συμβάσεις κατά τη διαδικασία των διαπραγματεύσεων μπορούν να συνάπτονται χωρίς προηγούμενη προκήρυξη διαγωνισμού όταν η εκτέλεση μπορεί να πραγματοποιηθεί μόνον από συγκεκριμένο εργολήπτη ή προμηθευτή.

Αυτό συμβαίνει στις εξής περιπτώσεις:

1^ο Όταν οι ανάγκες δεν μπορούν να ικανοποιηθούν παρά μόνο με παροχή η οποία απαιτεί τη χρήση διπλώματος ευρεσιτεχνίας, αδειάς εκμεταλλεύσεως ή αποκλειστικών δικαιωμάτων που κατέχει ένας μόνον εργολήπτης ή ένας μόνον προμηθευτής·

2° Όταν οι ανάγκες δεν μπορούν να ικανοποιηθούν παρά μόνο με παροχή η οποία, λόγω τεχνικών αναγκών, προηγούμενων σημαντικών επενδύσεων, ειδικών εγκαταστάσεων ή τεχνογνωσίας, μπορεί να εκτελεστεί μόνο από συγκεκριμένο εργολήπτη ή προμηθευτή·

3° Για τις παροχές που αναφέρονται στην τελευταία φράση του άρθρου 108.

Για τις συμβάσεις αυτές δεν απαιτείται η προκήρυξη διαγωνισμού που προβλέπει το άρθρο 38.»

Ιστορικό της διαφοράς

- 8 Με την απόφαση αριθ. 89-18, της 26ης Οκτωβρίου 1989, το συμβούλιο του Syndicat intercommunal des transports collectifs de l'agglomération rennais (διακοινοτικός φορέας μαζικών μεταφορών της ευρύτερης αστικής περιοχής της Rennes, στο εξής: Sitcar) αποφάσισε:

«1° να επικυρώσει τις προγενέστερες αποφάσεις περί δημιουργίας στην ευρύτερη αστική περιοχή δικτύου μαζικών μεταφορών με δική του υποδομή (...)

2° να εγκρίνει, για την πρώτη γραμμή, τις κατευθυντήριες αρχές της διαδρομής που προτείνεται με τη μελέτη TAU, ήτοι:

— την εξυπηρέτηση της περιοχής Villejean από τα δυτικά προς τα ανατολικά,

- τη διάσχιση μέσω του ιστορικού κέντρου από βορρά προς νότο,

- τη διέλευση από τον σιδηροδρομικό σταθμό που να διασφαλίζει την καλύτερη διασύνδεση μεταξύ των τριών δικτύων μεταφοράς, δηλαδή του αστικού, περιαστικού και σιδηροδρομικού,

- την εξυπηρέτηση του σημαντικότερου μέρους των συνοικιών Alma-Châtillon και Blosne, ήτοι του νοτιοανατολικού (...)

3^ο να επιλεγεί ως τεχνολογία το αυτόματο ελαφρό μετρό VAL (...)

4^ο να ζητηθεί από το κράτος η μεγαλύτερη δυνατή οικονομική συνδρομή (...)

5^ο να γίνουν όλες οι πρόσφορες επαφές με τη Région και το Département σύμφωνα με τις προαναφερθείσες βάσεις (...)

6^ο να εξουσιοδοτήσει το προεδρείο να προβεί στις αναγκαίες διαβουλεύσεις προς εξέταση, κατά την προσεχή συνεδρίαση του συμβουλίου, της υπό κατάρτιση συμβάσεως προμελέτης (...)

7^ο να μελετήσει το συντομότερο δυνατό την τροποποίηση του ισχύοντος συντελεστή κατανομής της συνδρομής των δήμων στον Sitcar (...).

- 9 Με την απόφαση αριθ. 90-25, της 19ης Ιουλίου 1990, το συμβούλιο του Sitcar αποφάσισε:

«1^ο να λάβει υπόψη ότι οι μελέτες και η εκτέλεση του τμήματος “σύστημα και εξοπλισμός συνδεδεμένος με το σύστημα” οδηγούν στη σύναψη συμβάσεως συνολικής εκτελέσεως του έργου με την εταιρία Matra-Transport, αφότου αυτή θα είναι σε θέση να δεσμευθεί ως προς μια εγγυημένη τιμή στόχου,

2^ο να εγκρίνει κατ’ αρχήν σύμβαση για την τεχνική συνδρομή και τις προμελέτες για τις μελέτες ενός συνοπτικού προσχεδίου του τμήματος “Έργα πολιτικού μηχανικού και εξοπλισμός μη συνδεδεμένος με το σύστημα” που πρέπει να συναφθεί με την ίδια εταιρία και να εξουσιοδοτήσει τον πρόεδρο της επιτροπής να την υπογράψει».

- 10 Με έγγραφο του προέδρου και γενικού διευθυντή της, της 9ης Ιουλίου 1991, που απέστειλε στον πρόεδρο του συμβουλίου του Sitcar, η εταιρία Matra διευκρίνισε ότι η εγγυημένη τιμή του σχεδίου αναφοράς του Μαρτίου 1991 ανερχόταν σε 987 εκατομμύρια γαλλικά φράγκα (FRF), τιμή Ιανουαρίου 1991. Ο πρόεδρος και γενικός διευθυντής της Matra διευκρίνισε ωστόσο ότι, με βάση την τιμή αυτή, η εταιρία Matra, αιτήσε του Sitcar, προέβη σε «οικονομίες προερχόμενες τόσο από πρόσθετες παροχές της Matra Transport και από προτάσεις διαρρυθμίσεων προγραμμάτων που δεν θα μείωναν την ποιότητα της προσφερόμενης υπηρεσίας». Επί της βάσεως αυτής, ο πρόεδρος-γενικός διευθυντής της Matra πρότεινε στον Sitcar ορισμένες τροποποιήσεις των στοιχείων του προγράμματος και ανακοίνωσε ότι, αν τα νέα αυτά στοιχεία επιβεβαιώνονταν, το τμήμα «Σύστημα» του σχεδίου VAL μπορούσε να μειωθεί στην εγγυημένη τιμή των 953,2 εκατομμυρίων FRF εκτός φόρων, τιμή Ιανουαρίου 1991.

- 11 Με την απόφαση αριθ. 93-44, της 30ής Μαρτίου 1993, το conseil du district urbain de l’agglomération rennais (συμβούλιο του οργανισμού της ευρύτερης αστικής περιο-

χής της Rennes, στο εξής: συμβούλιο του οργανισμού), το οποίο υποκατέστησε τον Sitcar το 1992, ενέκρινε, αφενός, την πρόταση συνολικής εκτελέσεως που υπέβαλε η Matra στο πλαίσιο της διαδικασίας με διαπραγματεύσεις και, αφετέρου, εξουσιοδότησε τη société d'économie mixte des transports collectifs de l'agglomération rennaise (μικτή εταιρία μαζικών μεταφορών της ευρύτερης περιοχής της Rennes, στο εξής: Semtcar) να υπογράψει τη σύμβαση με τη Matra σύμφωνα με τις διατάξεις της συμβάσεως εντολής που ενέκρινε το συμβούλιο του οργανισμού με απόφαση της 15ης Ιανουαρίου 1993.

12 Με απόφαση της 16ης Φεβρουαρίου 1994, το tribunal administratif de Rennes (Γαλλία) ακύρωσε την απόφαση χαρακτηρισμού του έργου ως δημοσίας ωφελείας, της 15ης Φεβρουαρίου 1993, σχετικά με το σχέδιο ελαφρού μετρό της περιοχής της Rennes (στο εξής: DUP), πράγμα που είχε ως συνέπεια, μεταξύ άλλων, να μη χορηγηθεί η κρατική επιδότηση η οποία είχε προβλεφθεί για την εξασφάλιση της χρηματοδότησεως των έργων.

13 Με την απόφαση αριθ. 95-233, της 22ας Σεπτεμβρίου 1995, το συμβούλιο του οργανισμού αποφάσισε «την ανάκληση της από 30 Μαρτίου 1993 αποφάσεως αριθ. 93-44 με την οποία εγκρίθηκε η σύμβαση κατόπιν διαπραγματεύσεων με τη Matra-Transport και εξουσιοδοτήθηκε η Semtcar να την υπογράψει, αφού η απόφαση αυτή ουδέποτε άρχισε να εφαρμόζεται και κατέστη χωρίς αντικείμενο». Εξάλλου, με την απόφαση αριθ. 95-234, της ίδιας ημέρας, το συμβούλιο του οργανισμού αποφάσισε να «ζητήσει από τη Semtcar να επανέλθουν στην προσαρμογή της συμβάσεως αυτής με τη Matra-Transport στο πλαίσιο της προϋπολογισθείσας χρηματοδότησεως που προβλέφθηκε για το έργο και να την υποβάλει εκ νέου προς έγκριση στον οργανισμό».

14 Τέλος, με την απόφαση αριθ. 96-280, της 22ας Νοεμβρίου 1996, το συμβούλιο του οργανισμού ενέκρινε «τους όρους του σχεδίου συμβάσεως με διαπραγματεύσεις, που θα συναφθεί με την εταιρία Matra-Transport International σχετικά με την εκτέλεση του τμήματος “Σύστημα και εξοπλισμός συνδεδεμένος με το σύστημα”», το δε συνολικό ύψος της συμβάσεως ανερχόταν σε «1 054 360 000 φράγκα εκτός φόρου, εκφραζόμενο σε τιμή Νοεμβρίου 1996, αποτελούμενο από ένα οριστικό ποσό ύψους 1 050 490 000 φράγγων εκτός φόρου και ενός ποσού υπό όρους ύψους 3 870 000

φράγκων εκτός φόρου». Επίσης, εξουσιοδοτήθηκε «η Semtcar να υπογράψει τη σύμβαση κατ' εφαρμογήν του άρθρου 7.4 της συμβάσεως εντολής της 23ης Φεβρουαρίου 1993».

Η προ της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασία

- 15 Επιληφθείσα καταγγελίας σχετικά με τους όρους αναθέσεως του σχεδίου αυτόματου ελαφρού μετρό της περιοχής της Rennes στη Matra, η Επιτροπή, με έγγραφο της 7ης Ιανουαρίου 1997, ζήτησε από τις γαλλικές αρχές να της ανακοινώσουν διάφορες πληροφορίες που αφορούσαν τη σύναψη της συμβάσεως αυτής, απαιτώντας απ' αυτές να δικαιολογήσουν την προσφυγή στη διαδικασία με διαπραγματεύσεις χωρίς προηγούμενη προκήρυξη διαγωνισμού για την ανάθεση της συμβάσεως αυτής, βάσει του άρθρου 104, II, του κώδικα δημοσίων συμβάσεων.
- 16 Οι γαλλικές αρχές απάντησαν στην Επιτροπή αρχικά με έγγραφο της 17ης Φεβρουαρίου 1997 και στη συνέχεια με δύο συμπληρωματικά σημειώματα της 25ης Φεβρουαρίου και 4ης Μαρτίου 1997. Προέβαλαν, μεταξύ άλλων, ότι η επίδικη σύμβαση ανατέθηκε με απόφαση του συμβουλίου του Sitcar, της 26ης Οκτωβρίου 1989, ημερομηνία κατά την οποία ο αναθέτων φορέας είχε επιλέξει το σύστημα του αυτόματου μετρό τύπου VAL, που θα προμήθευε η Matra. Σύμφωνα με τις γαλλικές αρχές, η απόφαση αυτή ισοδυναμούσε με ανάθεση της συμβάσεως πριν την έναρξη ισχύος, την 1η Ιανουαρίου 1993, της οδηγίας 90/531 και, κατά μείζονα λόγο, πριν την έναρξη ισχύος, την 1η Ιουλίου 1994, της οδηγίας 93/38, ειδικότερα δε των άρθρων της 4, παράγραφος 2, και 20, παράγραφος 2, στοιχείο γ'. Εξάλλου, οι γαλλικές αρχές ανέφεραν, επικουρικώς, ότι η Matra ήταν η μόνη εταιρία ικανή να ανταποκριθεί στις ανάγκες του οργανισμού τοπικής αυτοδιοικήσεως. Συναφώς, προβάλλουν ότι η εταιρία αυτή είχε ήδη πραγματοποιήσει σημαντικές επενδύσεις στην περιοχή της Rennes και κατέληξαν ότι δεν παραβιάστηκε καμιά κοινοτική διάταξη.
- 17 Επειδή η Επιτροπή έκρινε ότι η απάντηση αυτή δεν ήταν ικανοποιητική, με το από 17 Ιουνίου 1997 έγγραφο οχλήσεως ζήτησε από τις γαλλικές αρχές, σύμφωνα με τη

διαδικασία του άρθρου 169 της Συνθήκης, να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους εντός προθεσμίας έξι εβδομάδων, ειδικότερα ως προς το συμβιβαστό των διατάξεων του άρθρου 104, Π, του κώδικα δημοσίων συμβάσεων, που αποτέλεσε τη νομική βάση της απόφασης του αναθέτοντος φορέα, προς τις επιταγές του άρθρου 20, παράγραφος 2, στοιχείο γ', της οδηγίας 93/38.

18 Με το από 20 Αυγούστου 1997 έγγραφο, οι γαλλικές αρχές απάντησαν στο έγγραφο οχλήσεως επαναλαμβάνοντας τον ισχυρισμό ότι η απόφαση αναθέσεως της συμβάσεως για τη συνολική εκτέλεση του έργου στη Matra ελήφθη με την απόφαση της 26ης Οκτωβρίου 1989 και, επικουρικώς, το άρθρο 104, Π, του κώδικα δημοσίων συμβάσεων συμβιβαζόταν προς το άρθρο 20, παράγραφος 2, στοιχείο γ', της οδηγίας 93/38. Δύο συμπληρωματικές απαντήσεις διαβιβάστηκαν στις 29 Σεπτεμβρίου και 7 Νοεμβρίου 1997.

19 Θεωρώντας ότι οι απαντήσεις αυτές δεν παρείχαν στοιχεία ικανά προς διασκέδαση των αιτιάσεων που περιλαμβάνονταν στο έγγραφο οχλήσεως, η Επιτροπή απηύθυνε στη Γαλλική Δημοκρατία την από 5 Μαρτίου 1998 αιτιολογημένη γνώμη, στην οποία η Γαλλική Δημοκρατία απάντησε στις 12 Ιουνίου 1998.

20 Με βάση αυτό το νομικό και πραγματικό πλαίσιο, η Επιτροπή άσκησε την παρούσα προσφυγή.

Επί της ουσίας

21 Η Επιτροπή θεωρεί ότι η ανάθεση στη Matra της συμβάσεως συνολικής εκτελέσεως του σχεδίου ελαφρού μετρό της ευρύτερης αστικής περιοχής της Rennes μέσω δια-

δικασίας με διαπραγματεύσεις χωρίς προηγούμενη προκήρυξη διαγωνισμού στοιχειοθετεί παράβαση της οδηγίας 93/38, ειδικότερα δε των άρθρων της 4, παράγραφος 2, και 20, παράγραφος 2, στοιχείο γ'.

- 22 Δεδομένου ότι από τις σκέψεις 8 έως 11 της παρούσας απόφασης προκύπτει ότι ορισμένα πραγματικά περιστατικά που αφορούν την επίδικη σύμβαση συνέβησαν πριν την ημερομηνία λήξεως της προθεσμίας για τη μεταφορά στο εσωτερικό δίκαιο της οδηγίας 93/38, επιβάλλεται, προτού το Δικαστήριο αποφανθεί επί της προβλλόμενης παραβάσεως της οδηγίας αυτής, να εξετασθεί αν αυτή είχε εφαρμογή στην επίδικη διαδικασία.
- 23 Από την απόφαση του συμβουλίου του Sitcar της 19ης Ιουλίου 1990, ειδικότερα δε τη διαπίστωση ότι «οι μελέτες και η εκτέλεση του τμήματος “Σύστημα και εξοπλισμός συνδεδεμένος με το σύστημα” οδηγούν στη σύναψη συμβάσεως συνολικής εκτελέσεως του έργου με την εταιρία Matra-Transport αφότου αυτή θα είναι σε θέση να δεσμευθεί ως προς μια εγγυημένη τιμή στόχου», προκύπτει, μεταξύ άλλων, ότι, κατά την ημερομηνία αυτή, οι διαπραγματεύσεις μεταξύ του αναθέτοντος φορέα και της Matra είχαν ήδη αρχίσει.
- 24 Εξάλλου, με το από 9 Ιουλίου 1991 έγγραφό του ο πρόεδρος-γενικός διευθυντής της Matra επιβεβαίωσε ότι, υπό την επιφύλαξη αποδοχής ορισμένων τροποποιήσεων του σχεδίου αναφοράς που πρότεινε, το τμήμα «Σύστημα» του σχεδίου VAL μπορούσε να μειωθεί στην εγγυημένη τιμή των 953,2 εκατομμυρίων FRF εκτός φόρου, τιμή Ιανουαρίου 1991, πράγμα που αποτελεί σοβαρή ένδειξη ότι, κατά την ημερομηνία αυτή, οι διαπραγματεύσεις μεταξύ του αναθέτοντος φορέα και της Matra βρίσκονταν σε προχωρημένο στάδιο.
- 25 Επομένως, οι διαπραγματεύσεις του αναθέτοντος φορέα με τη Matra είχαν αρχίσει πριν την 1η Ιουλίου 1994, ημερομηνία λήξεως της προθεσμίας μεταφοράς στο εσωτερικό δίκαιο της οδηγίας 93/38, και μάλιστα πριν τις 9 Αυγούστου 1993, ημερομηνία δημοσίευσής της οδηγίας αυτής στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*.

- 26 Δεδομένου ότι οι διαπραγματεύσεις αποτελούν το ουσιώδες χαρακτηριστικό της διαδικασίας συνάψεως της συμβάσεως με διαπραγματεύσεις, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, στην προκειμένη περίπτωση, η εν λόγω διαδικασία είχε κινηθεί πριν την έκδοση της οδηγίας 93/38 και, κατά μείζονα λόγο, πριν τη λήξη της προθεσμίας μεταφοράς της στο εσωτερικό δίκαιο. Όμως, η οδηγία αυτή δεν προβλέπει μεταβατικούς κανόνες σχετικά με τις κινηθείσες ήδη διαδικασίες πριν την 1η Ιουλίου 1994 που συνεχίζονταν κατά την ημερομηνία αυτή.
- 27 Επομένως, προκειμένου το Δικαστήριο να κρίνει ως προς την εφαρμογή των διατάξεων της οδηγίας 93/38 που επικαλείται η Επιτροπή στην παρούσα υπόθεση και δεδομένου ότι η σχετική διαδικασία διήρκεσε για μια μεγάλη περίοδο, επιβάλλεται κατ' αρχάς να διερευνηθεί ποιο δίκαιο έχει εφαρμογή *ratione temporis* στη διαδικασία αυτή.
- 28 Η Επιτροπή θεωρεί ότι, για τον καθορισμό του εφαρμοστέου δικαίου σε διαδικασία συνάψεως συμβάσεως, επιβάλλεται κανονικά να ληφθεί υπόψη η ημερομηνία αναθέσεως της συμβάσεως. Η Επιτροπή δεν αποκλείει ότι η ημερομηνία κινήσεως της διαδικασίας συνάψεως μπορεί επίσης να ληφθεί υπόψη. Ωστόσο, διευκρινίζει ότι, μεταξύ της κινήσεως της διαδικασίας και της αναθέσεως της συμβάσεως, πρέπει να υπάρχει εύλογη προθεσμία, πράγμα που δεν συμβαίνει στην προκειμένη περίπτωση.
- 29 Κατά την Επιτροπή, η επίδικη σύμβαση ανατέθηκε με την απόφαση της 22ας Νοεμβρίου 1996, δηλαδή πολύ μετά την έναρξη ισχύος της οδηγίας 93/38. Θεωρεί ότι η απόφαση της 26ης Οκτωβρίου 1989 αφορούσε μόνον την επιλογή της τεχνολογίας του αυτόματου ελαφρού μετρώ VAL, προϊόν το οποίο ανέπτυξαν τότε δύο τουλάχιστον κατασκευαστές. Ακόμη και στις 19 Ιουλίου 1990, δεν είναι ακόμη δυνατό να γίνεται λόγος για σύμβαση με τη Matra, ελλείψει συμφωνίας επί οποιασδήποτε τιμής ή επί των συστατικών στοιχείων μιας συμβάσεως. Κατά συνέπεια, η απόφαση περί αναθέσεως της συμβάσεως στη Matra ελήφθη μόνο με την απόφαση του συμβουλίου της περιοχής της Rennes, της 30ής Μαρτίου 1993, δηλαδή αφού η εν λόγω εταιρεία είχε δεσμευθεί επισήμως για μια εγγυημένη τιμή.
- 30 Η Επιτροπή διαβεβαιώνει ότι, αν όλα είχαν αποφασιστεί κατά την ημερομηνία αυτή, δεν θα είχε ασκήσει την παρούσα προσφυγή, μολονότι η οδηγία 90/531 είχε ήδη τεθεί

σε ισχύ. Ωστόσο, παρατηρεί ότι, μετά την ακύρωση της DUP από το tribunal administratif de Rennes, ο αναθέτων φορέας ανακάλεσε την απόφαση της 30ής Μαρτίου 1993, μολονότι νομικώς τίποτε δεν τον υποχρέωνε προς τούτο. Κατά το γαλλικό διοικητικό δίκαιο, η ανάκληση είναι ανάλογη με δικαστική ακύρωση. Η Επιτροπή καταλήγει ότι η ανάκληση, δεδομένου ότι δεν προσβλήθηκε από τη Matra, κατέστη απρόσβλητη, πράγμα που είχε ως συνέπεια η εν λόγω απόφαση να θεωρείται ως ουδέποτε υπάρξασα. Επομένως, η επίδικη σύμβαση ανατέθηκε στη Matra με την απόφαση της 22ας Νοεμβρίου 1996.

31 Αντιθέτως, η Γαλλική Κυβέρνηση θεωρεί ότι, έστω και αν οι δημόσιες συμβάσεις ορίζονται, κατά την έννοια του κοινοτικού δικαίου, ως συμβάσεις οι οποίες συνάπτονται εγγράφως, αυτό δεν εμποδίζει να λαμβάνεται υπόψη μόνον η ημερομηνία κινήσεως της διαδικασίας συνάψεως της σύμβασεως προκειμένου να εκτιμηθεί ποιο είναι το εφαρμοστέο δίκαιο σε μια τέτοια διαδικασία. Εξάλλου, η απαίτηση εύλογης προθεσμίας μεταξύ της κινήσεως της διαδικασίας και της αναθέσεως της σύμβασεως, ώστε η κίνηση της διαδικασίας να μπορεί να ληφθεί υπόψη για τον προσδιορισμό του εφαρμοστέου δικαίου, δεν έχει βάση ούτε στην κοινοτική νομοθεσία ούτε στη νομολογία του Δικαστηρίου.

32 Η Γαλλική Κυβέρνηση θεωρεί ότι η αναγόρευση της Matra ως αναδόχου δεν ανατρέχει στην απόφαση της 22ας Νοεμβρίου 1996, αλλά, σιωπηρά, σε εκείνη της 26ης Οκτωβρίου 1989, διότι, αφού το VAL είναι σήμα της Matra, καμιά άλλη επιχείρηση πλην της Matra δεν θα μπορούσε να επιλεγεί από τον αναθέτοντα φορέα ως αντισυμβαλλόμενη. Η απόφαση της 19ης Ιουλίου 1990 αποτελεί απόφαση αναθέσεως: κατά τη Γαλλική Κυβέρνηση, εφόσον η απόφαση είχε εκτελεστό χαρακτήρα και η Matra δεσμευόταν ως προς την τιμή, η Matra δικαιούνταν να επικαλεστεί τον σεβασμό της αποφάσεως, στο μέτρο που η εν λόγω απόφαση γεννούσε υπέρ αυτής δικαιώματα. Δεδομένου ότι η Matra δεσμεύθηκε για την αντικειμενική εγγυημένη τιμή των 953,2 εκατομμυρίων FRF εκτός φόρου, στις 9 Ιουλίου 1991, απέκτησε επομένως δικαίωμα προς σύναψη της σύμβασεως συνολικής εκτελέσεως με την περιοχή της Rennes.

33 Ως προς την ανάκληση της αποφάσεως της 30ής Μαρτίου 1993, η Γαλλική Κυβέρνηση προβάλλει ότι, αφενός, επιβλήθηκε στον αναθέτοντα φορέα και, αφετέρου, δεν αιτιολογήθηκε από τη βούληση αναδιαπραγματεύσεως των ουσιωδών στοιχείων της

συμβάσεως. Εξάλλου, δεν είχε ως σκοπό ή ως αποτέλεσμα την αμφισβήτηση της αποφάσεως που ελήφθη στις 19 Ιουλίου 1990 περί συνάψεως της συμβάσεως με τη Matra. Ανακαλώντας την πράξη αυτή, το συμβούλιο του οργανισμού της περιοχής της Rennes απλώς ανέβαλε την υπογραφή της συμβάσεως αντλώντας τις συνέπειες της ακυρώσεως της DUP, πράξεως προερχόμενης από τον νομάρχη, της οποίας η ακύρωση δεν μπορεί να καταλογιστεί ούτε στον οργανισμό της περιοχής της Rennes ούτε στη Matra, δικαιούχο της συμβάσεως.

34 Η Γαλλική Κυβέρνηση δέχεται ότι η ανάκληση της πράξεως αυτής συνεπάγεται την εξαφάνιση της συμβάσεως από την έννομη τάξη για το μέλλον όπως και για το παρελθόν. Αλλά, όσον αφορά τις συμβατικές διατάξεις ουσίας, πέρα από τη διαδικαστική τυπολατρία, είναι, αν όχι έγκυρες, τουλάχιστον άμεμπτες και, κατά συνέπεια, η διαδικασία συνάψεως της συμβάσεως απλώς ανεστάλη — αν όχι κατά νόμο, τουλάχιστον de facto — εν αναμονή της νέας DUP. Συνεπώς, η ανάκληση της αποφάσεως της 30ής Μαρτίου 1993 αποτελεί απλό τύπο και, επομένως, δεν θίγει τη συνέχιση της διαδικασίας επί της ουσίας.

35 Επιβάλλεται η υπόμνηση ότι, αφενός, με την παρούσα προσφυγή λόγω παραβάσεως, η Επιτροπή προσάπτει στη Γαλλική Δημοκρατία παράβαση των διατάξεων της οδηγίας 93/38 λόγω μιας συγκεκριμένης αποφάσεως του αναθέτοντος φορέα. Η απόφαση αυτή αφορούσε την επιλογή του τελευταίου να προσφύγει στη διαδικασία με διαπραγματεύσεις χωρίς προηγούμενη προκήρυξη διαγωνισμού για τη σύναψη της επίδικης συμβάσεως. Κατά την Επιτροπή, αυτή η επιλογή δεν βασίζεται στο άρθρο 20, παράγραφος 2, της οδηγίας 93/38.

36 Προέχει η παρατήρηση ότι, αφενός, η απόφαση του αναθέτοντος φορέα ως προς τη μορφή της διαδικασίας που πρέπει να ακολουθηθεί και την αναγκαιότητα ή όχι να προβεί στην προκήρυξη διαγωνισμού για την ανάθεση δημοσίας συμβάσεως αποτελεί χωριστή φάση της διαδικασίας, φάση κατά την οποία καθορίζονται τα ουσιαστικά χαρακτηριστικά της εξέλιξεως της διαδικασίας αυτής και η οποία κανονικά δεν μπορεί να υπάρξει παρά μόνο στο στάδιο της κινήσεως της διαδικασίας αυτής.

- 37 Επομένως, προκειμένου να κριθεί αν η οδηγία 93/38 έχει εφαρμογή σε μια τέτοια απόφαση και, συνεπώς, να προσδιοριστεί ποιες ήταν οι υποχρεώσεις του αναθέτοντος φορέα που απορρέουν συναφώς από το κοινοτικό δίκαιο, επιβάλλεται, κατ' αρχήν, να ληφθεί υπόψη η στιγμή της λήψεως της αποφάσεως αυτής.
- 38 Στην προκειμένη περίπτωση, βεβαίως, η απόφαση περί προσφυγής σε διαδικασία με διαπραγματεύσεις χωρίς προηγούμενη προκήρυξη διαγωνισμού αποτελεί μέρος μιας διαδικασίας αναθέσεως η οποία κατέληξε μόλις τον Νοέμβριου του 1996, ήτοι δύο και πλέον έτη μετά τη λήξη της προθεσμίας μεταφοράς στο εσωτερικό δίκαιο της οδηγίας 93/38. Πάντως, κατά τη νομολογία στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, το κοινοτικό δίκαιο δεν επιβάλλει σε αναθέτουσα αρχή κράτους μέλους να παρεμβαίνει, κατόπιν αιτήσεως ιδιώτη, στις υφιστάμενες έννομες σχέσεις που συστήθηκαν για διάρκεια αορίστου χρόνου ή για πολλά έτη, εφόσον οι σχέσεις αυτές συστήθηκαν πριν από τη λήξη της προθεσμίας για τη μεταφορά της οδηγίας στο εσωτερικό δίκαιο (βλ., κατά την έννοια αυτή, απόφαση της 24ης Σεπτεμβρίου 1998, C-76/97, Tögel, Συλλογή 1998, σ. I-5357, σκέψη 54).
- 39 Μολονότι είναι αληθές ότι η προαναφερθείσα απόφαση Tögel αφορούσε σύμβαση συναφθείσα ήδη πριν τη λήξη της προθεσμίας μεταφοράς στο εσωτερικό δίκαιο της οδηγίας 92/50/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 18ης Ιουνίου 1992, για τον συντονισμό των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων υπηρεσιών (ΕΕ L 209, σ. 1), ωστόσο, η γενική αρχή που διακηρύσσεται με την απόφαση αυτή μπορεί να έχει εφαρμογή σε όλες τις φάσεις της διαδικασίας αναθέσεως μιας σύμβασεως οι οποίες είχαν συντελεσθεί πριν την ημερομηνία λήξεως της προθεσμίας μεταφοράς της οδηγίας στο εσωτερικό δίκαιο, αλλά αποτελούν μέρος μιας διαδικασίας η οποία περατώθηκε μετά την ημερομηνία αυτή.
- 40 Ως προς την επιχειρηματολογία της Επιτροπής ότι η ημερομηνία η οποία πρέπει να ληφθεί υπόψη, προκειμένου να προσδιοριστεί η διαχρονική εφαρμογή της οδηγίας 93/38, είναι εκείνη της αναθέσεως της συμβάσεως, αρκεί η διαπίστωση ότι αντιβαίνει προς την αρχή της ασφαλείας δικαίου το να προσδιοριστεί το εφαρμοστέο δίκαιο εν αναφορά προς την ημερομηνία αναθέσεως της συμβάσεως, στο μέτρο που η ημερομηνία αυτή σηματοδοτεί το τέλος της διαδικασίας, ενώ η απόφαση του αναθέτοντος φορέα να ενεργήσει με ή χωρίς προκήρυξη διαγωνισμού έχει ληφθεί κανονικά στο αρχικό στάδιο της διαδικασίας αυτής.

41. Εν προκειμένω, έστω και αν η ύπαρξη τυπικής αποφάσεως του αναθέτοντος φορέα να ενεργήσει μέσω διαδικασίας με διαπραγματεύσεις χωρίς προκήρυξη διαγωνισμού για την ανάθεση της επίδικης συμβάσεως δεν προκύπτει σαφώς από τα έγγραφα της δικογραφίας, επιβάλλεται η υπόμνηση ότι, με την απόφασή του της 19ης Ιουλίου 1990, το συμβούλιο του Sitcar αποφάσισε «να λάβει υπόψη ότι οι μελέτες και η εκτέλεση του τμήματος “Σύστημα και εξοπλισμός συνδεδεμένος με το σύστημα” οδηγούν στη σύναψη συμβάσεως συνολικής εκτελέσεως του έργου με την εταιρία Matra-Transport». Πράγματι, από τη φράση αυτή προκύπτει ότι, το αργότερο κατά την ημερομηνία της αποφάσεως αυτής και, επομένως, πολύ πριν τη λήξη της προθεσμίας μεταφοράς της οδηγίας 93/38 στο εσωτερικό δίκαιο, η απόφαση του αναθέτοντος φορέα να ενεργήσει μέσω διαδικασίας με διαπραγματεύσεις χωρίς προκήρυξη διαγωνισμού είχε ήδη ληφθεί.
42. Κατά συνέπεια, επιβάλλεται το συμπέρασμα ότι η οδηγία 93/38 δεν έχει εφαρμογή στην επιλογή στην οποία προέβη ο αναθέτων φορέας να προσφύγει στη διαδικασία με διαπραγματεύσεις χωρίς προκήρυξη διαγωνισμού για την ανάθεση της συμβάσεως ως προς το σχέδιο ελαφρού μετρό της περιοχής της Rennes.
43. Πάντως, επιβάλλεται η υπόμνηση ότι, με δύο χωριστές αποφάσεις της 22ας Σεπτεμβρίου 1995, ο αναθέτων φορέας, αφενός, ανακάλεσε την απόφαση της 30ής Μαρτίου 1993 περί αναθέσεως της συμβάσεως στη Matra και, αφετέρου, ζήτησε από τη Semtcar να συνεχίσει τις διαπραγματεύσεις με την εταιρία αυτή.
44. Επομένως, πρέπει να εξετασθεί αν οι διαπραγματεύσεις που άρχισαν μετά τις 22 Σεπτεμβρίου 1995 εμφανίζουν χαρακτηριστικά ουσιωδώς διαφορετικά σε σχέση με τις διεξαχθείσες ήδη διαπραγματεύσεις και, κατά συνέπεια, είναι ικανές να καταδείξουν τη βούληση των μερών να αναδιαπραγματευθούν τους ουσιώδεις όρους της συμβάσεως, οπότε η εφαρμογή των διατάξεων της οδηγίας 93/38 θα μπορούσε να δικαιολογηθεί.
45. Συναφώς, επιβάλλεται εκ προοιμίου η υπόμνηση ότι, κατά πάγια νομολογία, στην Επιτροπή απόκειται, στο πλαίσιο διαδικασίας λόγω παραβάσεως δυνάμει του άρθρου 169 της Συνθήκης, να αποδείξει την ύπαρξη της προβαλλομένης παραβάσεως και να προσκομίσει στο Δικαστήριο τα στοιχεία που είναι αναγκαία προκει-

μένου αυτό να διαπιστώσει την ύπαρξη της παραβάσεως αυτής (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση της 25ης Νοεμβρίου 1999, C-96/98, Επιτροπή κατά Γαλλίας, Συλλογή 1999, σ. I-8531, σκέψη 36).

- 46 Επομένως, στην προκειμένη περίπτωση, απόκειται στην Επιτροπή να προσκομίσει όλα τα στοιχεία που είναι αναγκαία προκειμένου να αποδείξει ότι οι νέες διαπραγματεύσεις άρχισαν μετά τις 22 Σεπτεμβρίου 1995 και είναι ικανές να καταδείξουν τη βούληση των μερών να αναδιαπραγματευθούν τους ουσιώδεις όρους της συμβάσεως, πράγμα που θα μπορούσε να δικαιολογήσει την εφαρμογή των διατάξεων της οδηγίας 93/38.
- 47 Συναφώς, η Επιτροπή προβάλλει ότι η ανάλυση των αποφάσεων της 30ής Μαρτίου 1993 και της 22ας Νοεμβρίου 1996 δείχνει ότι πρόκειται για διαφορετικές προσφορές ως προς το αντικείμενο και την τιμή. Κατά την Επιτροπή, η προσφορά του 1993 αφορά το σύστημα VAL 206 για ποσό 966,4 εκατομμυρίων FRF εκτός φόρου, ενώ εκείνη του 1996 προτείνει το σύστημα VAL 208 για ποσό 1 054 εκατομμυρίων FRF εκτός φόρου.
- 48 Αφενός, η αλλαγή του αριθμού διακρίνει στην πραγματικότητα δύο διαφορετικούς τύπους της τεχνολογίας VAL. Αφετέρου, σε οικονομικό επίπεδο, οι δύο προσφορές διαφέρουν περίπου κατά 90 εκατομμύρια FRF εκτός φόρου, δηλαδή μια αύξηση περίπου 10 % της αξίας της συμβάσεως μεταξύ Ιανουαρίου 1993 και Νοεμβρίου 1996, πράγμα που υπερβαίνει τον συνολικό πληθωρισμό της περιόδου αυτής.
- 49 Η Επιτροπή συνάγει από τα στοιχεία αυτά ότι υπάρχουν ουσιώδεις διαφορές στην τεχνολογία και στην τιμή μεταξύ των δύο προσφορών της Matra, πράγμα που αποδεικνύει ότι δεν πρόκειται για την ίδια σύμβαση.
- 50 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, πρώτον, το γεγονός ότι η προσφορά του 1993 αφορούσε το σύστημα VAL 206, ενώ η προσφορά του 1996 αφορούσε το σύστημα

VAL 208 δεν αποτελεί στοιχείο ικανό να αποδείξει την ύπαρξη αναδιαπραγματεύσεως ενός ουσιώδους όρου της συμβάσεως που να δικαιολογεί την εφαρμογή της οδηγίας 93/38.

- 51 Όπως παρατήρησε η Γαλλική Κυβέρνηση, αφενός, η τροποποίηση αυτή των όρων της συμβάσεως οφείλεται στην εξέλιξη του υλικού μεταξύ 1993 και 1996 και αφορά το μέγεθος αυτού, τούτο δε κατά τρόπο ασήμαντο (2 εκατοστόμετρα κατά πλάτος). Αφετέρου, δεν μπορεί να αποκλειστεί ότι, σε διαδικασία με διαπραγματεύσεις η οποία, ως εκ της φύσεώς της, μπορεί να διαρκέσει για μακρά χρονική περίοδο, τα μέρη λαμβάνουν υπόψη τις νέες τεχνολογικές εξελίξεις ενώ διαρκούσαν οι διαπραγματεύσεις, χωρίς το γεγονός αυτό να θεωρείται, εκάστοτε, ως αναδιαπραγμάτευση των ουσιωδών όρων της συμβάσεως που να δικαιολογεί εφαρμογή των νέων κανόνων δικαίου.
- 52 Δεύτερον, σχετικά με το επιχείρημα της Επιτροπής ως προς τη διαφορετική τιμή μεταξύ της προταθείσας συμβάσεως το 1993 και της προταθείσας το 1996, επιβάλλεται η παρατήρηση ότι, έστω και αν υποθεθεί ότι η διαφορά τιμής υπερβαίνει τον συνολικό πληθωρισμό κατά την εν λόγω περίοδο, ούτε η κατάσταση αυτή είναι ικανή να αποδείξει ότι οι διαπραγματεύσεις, οι οποίες άρχισαν μετά την ανάκληση της αποφάσεως της 30ής Μαρτίου 1993, είχαν ως σκοπό την αναδιαπραγμάτευση ενός ουσιώδους όρου της συμβάσεως.
- 53 Πράγματι, όπως παρατήρησε η Γαλλική Κυβέρνηση χωρίς να αντικρουσθεί επί του σημείου αυτού από την Επιτροπή, η εξέλιξη της τιμής προκύπτει από την ακριβή εφαρμογή του τύπου αναθεωρήσεως των τιμών που περιλαμβάνεται στο σχέδιο συμβάσεως το οποίο απεδέχθησαν τα δύο μέρη το 1993. Όμως, το στοιχείο αυτό αποτελεί μάλλον ένδειξη συνεχίσεως της διαδικασίας παρά στοιχείο ικανό να αποδείξει την αναδιαπραγμάτευση ενός ουσιώδους όρου της συμβάσεως.
- 54 Τρίτον, πρέπει να προστεθεί ότι από ορισμένα έγγραφα της δικογραφίας προκύπτει ότι, στην πραγματικότητα, οι διαπραγματεύσεις επαναλήφθησαν λίγο μετά τις 22 Σεπτεμβρίου 1995 με βάση όλα τα προηγηθέντα.

- 55 Αφενός, η φράση «να επανέλθουν στην προσαρμογή [της συμβάσεως]» που χρησιμοποιήθηκε στη δεύτερη απόφαση της 22ας Σεπτεμβρίου 1995 είναι ιδιαίτερα αποκαλυπτική της συνεχίσεως και της εγκυροποιήσεως των διαπραγματεύσεων. Αφετέρου, η Γαλλική Κυβέρνηση προσκόμισε έγγραφο που απηύθυνε η Matra στη Semtcar, με ημερομηνία 30 Νοεμβρίου 1995, όπου αναφερόταν ότι η Matra είχε μελετήσει την επίπτωση της αναδιαρθρώσεως του σχεδιασμού εκτελέσεως των έργων και, λαμβάνοντας υπόψη τη συμφωνηθείσα ενημέρωση της συγγραφής των ιδιαίτερων διοικητικών ρητρών, επιβεβαίωσε την ισχύ, έως τις 30 Σεπτεμβρίου 1996, της διαπραγματευθείσας στις αρχές του 1993 προσφοράς της.
- 56 Κατά συνέπεια, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η Επιτροπή δεν προσκόμισε στοιχεία ικανά να αποδείξουν ότι νέες διαπραγματεύσεις καταδεικνύουσες τη βούληση των μερών να αναδιαπραγματευθούν τους ουσιώδεις όρους της συμβάσεως άρχισαν μετά την ανάκληση της αποφάσεως της 30ής Μαρτίου 1993 και, επομένως, μετά τη λήξη της προθεσμίας μεταφοράς στο εσωτερικό δίκαιο της οδηγίας 93/38.
- 57 Ως εκ τούτου, ενόψει των προεκτεθέντων, η προσφυγή πρέπει να απορριφθεί.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 58 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα. Δεδομένου ότι η Γαλλική Δημοκρατία ζήτησε την καταδίκη της Επιτροπής, αυτή δε ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

αποφασίζει:

- 1) **Απορρίπτει την προσφυγή.**

- 2) **Καταδικάζει την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στα δικαστικά έξοδα.**

Rodríguez Iglesias	Moitinho de Almeida	
Sevón	Karpeyn	Puissochet
Jann	Ragnemalm	
Wathelet	Σκουρής	

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 5 Οκτωβρίου 2000.

Ο Γραμματέας

R. Grass

Ο Πρόεδρος

G. C. Rodríguez Iglesias